

Diskrétna matematika - Letný semester rok 2000

Def (Sčítovanie mohutnosti množín) $|C| = |A| + |B|$, ak existujú také A_1, B_1 , že

- 1a) $A_1 \cup B_1 = C$
- 1b) $A_1 \cap B_1 = \emptyset$
- 1c) $|A_1| = |A|, |B_1| = |B|$.

Def (Umocňovanie mohutnosti množín) $|C| = |A|^{|B|}$, ak platí $|C| = |A^B|$, (A^B - všetky zobrazenia množiny B do množiny A).

Def (Súčin mohutnosti množín) $|C| = |A| * |B|$, ak $|C| = |A \times B|$.

Veta Nech $|A| \leq |X|, |B| \leq |Y|$, potom platí

- 2a) $|A| + |B| \leq |X| + |Y|$,
- 2b) $|A| * |B| \leq |X| * |Y|$,
- 2c) $|A|^{|B|} \leq |X|^{|Y|}$,

Veta (Aritmetické vlastnosti) Pre všetky množiny A, B, C platí

- 3a) $|A| + |B| = |B| + |A|$ - komutatívnosť sčítovania
- 3b) $(|A| + |B|) + |C| = |A| + (|B| + |C|)$, - asociatívnosť sčítovania
- 3c) $|A| * |B| = |B| * |A|$ - komutatívnosť násobenia
- 3d) $(|A| * |B|) * |C| = |A| * (|B| * |C|)$, - asociatívnosť násobenia
- 3e) $|A| * (|B| + |C|) = (|A| * |B|) + (|A| * |C|)$

Veta (Aritmetické vlastnosti) Pre všetky množiny A, B, C platí

- 4a) $|A|^{|B| + |C|} = |A|^{|B|} * |A|^{|C|}$,
- 4b) $(|A| * |B|)^{|C|} = |A|^{|C|} * |B|^{|C|}$,
- 4c) $(|A|^{|B|})^{|C|} = |A|^{|B| * |C|}$.

Lema Pre ľubovoľnú množinu X platí $|P(X)| = 2^{|X|}$.

Def $|N|$ sa označuje $\aleph_0$ - **Alef nula**.

Veta $\aleph_0 + \aleph_0 = \aleph_0$.

Veta $\aleph_0 * \aleph_0 = \aleph_0$.

Veta (Cantorova veta) $|X| < |P(X)| = 2^{|X|}$.

Dôsledok 1. $|X| < 2^{|X|}$.

Dôsledok 2. Neexistuje množina všetkých množín.

Konečné množiny

Def Množina A sa nazýva **konečná** ak $|A| < \aleph_0$ - čiže ak $|A| < |N|$.

Def $N_n = \{0, 1, 2, 3, \dots, n-1\}$, $N_{n+1} = N_n \cup \{n\}$.

Def Budeme hovoriť, že množina A má n prvkov a píšat' $|A| = n$ kde $n \in N$, ak $|A| = |N_n|$.

Lema 1 $\forall n \in N, |N_n| < |N_{n+1}|$.

Veta 1 Ak množina má n prvkov ($n \in N$), tak je konečná.

Veta 2 Pre $n, m \in N$ je $|N_n| = |N_m| \Leftrightarrow n=m$.

Lema 2 Ak $A \subseteq N_n$ tak $\exists k \in N$ také, že $|A| = k$.

Lema 3 Ak množina $A \subseteq N$ je zhora neohraničená, tak potom $|A| = |N|$.

Veta 3 Ak množina A je konečná, tak $\exists$ také prirodzené číslo $n \in N$ že $|A| = n$.

Veta Nech množiny A, B sú konečné a nech $|A| = n, |B| = m$ a zároveň $A \cap B = \emptyset$, potom platí

- a) $|A| + |B| = |A \cup B| = n + m$,
- b) $|A| * |B| = |A \times B| = n * m$,
- c) $|A|^{|B|} = |A^B| = n^m$.

Lema 4 Nech f je zobrazenie z $N \times N$ do N také, že $\forall n, m \in N$, platí

- (1) $f(n,0) = n, g(n,m+1) = g(n,m) + n$, potom
- (2) $f(n,m+1) = f(n,m) + 1$, potom platí
- (3) $f(n,m) = n + m$.
- (4) $n + 0 = n$,
- (5) $n + 1 = n + m + 1$.

Poznámka Vlastností (4) a (5) jednoznačne charakterizujú sčítovanie prirodzených čísel.

Lema 5 Nech g je zobrazenie z $N \times N$ do N také, že $\forall n, m \in N$ platí

- (9) $g(n,0) = 0$,
- (10) $g(n,m+1) = g(n,m) + n$, potom
- (11) $g(n,m) = n * m$.

Lema 6 Nech $h: N \times N \rightarrow N, \forall n, m \in N$ platí

- (12) $h(n,0) = 1$

(13) $h(n, m + 1) = h(n, m) * n$, potom

(14) $h(n, m) = n^m$.

Veta 4 Nech A, B sú konečné množiny, $|A| = n$, $|B| = m$

a) Nech A, B sú disjunktné, teda $A \cap B = \emptyset$, potom $|A \cup B| = n + m$, <-- pravidlo súčtu

b) $|A \times B| = n * m$,

c) $|A^m| = n^m$.

Dôsledok 2 Ak A, B sú konečné množiny, potom $A \cup B, A \times B, A^B, P(A)$ sú konečné množiny.

Veta 5 Nech $A_k, 1 \leq k \leq n$ sú množiny také, že

a) $|A_k| = m$ pre $1 \leq k \leq n$

b) $A_k \cap A_{k'} = \emptyset$ pre $k \neq k'$, potom $|\cup_{k=1}^n A_k| = n * m$.

Veta 6 Nach $A_k, 1 \leq k \leq n$ sú množiny po dvoch disjunktné a $|A_k| \geq n$, potom $\forall k \in (1, n) \Rightarrow |\cup_{k=1}^n A_k| \geq n * n$.

Def (Dedeklidova definícia konečnosti množín - časť je menšia jako celok) Hovoríme, že množina A je konečná ak pre

každú jej podmnožinu $X \subset A$, takú, že $X \neq A$ platí $|X| < |A|$.

Veta 7